

Onderzoeksprogramma 2023

1^e tranche – januari

(aangepast januari 2024*)

Opmerking vooraf:

'Onderzoeken waarbij 'extern' staat, worden door het WODC aanbesteed. Mocht uw organisatie interesse hebben in het uitvoeren van een bepaald onderzoek, dan kunt u dit kenbaar maken via ewb@wodc.nl. Wij verzoeken u daarbij zo precies mogelijk aan te geven waarom u belangstelling heeft om deel te nemen aan de offerteprocedure. De onderzoeken worden gedurende de eerste helft van 2023 geleidelijk aanbesteed. De volgorde of planning hiervan staat niet op voorhand vast.'

* Een aantal projecten uit deze programmering is opnieuw geprogrammeerd voor 2024 1e tranche.

Evaluatie aanpak arbeidstoeleiding 'MAATWERK' (extern)

Van 2016 tot en met 2021 voerde Gevangenzorg Nederland (GNd) het project De Compagnie uit. Dat deden zij in penitentiaire inrichting (PI) Krimpen a/d IJssel. De Compagnie was een pilot die bestond uit een aparte afdeling in de PI waar gedetineerde personen door vrijwilligers van GNd werden gestimuleerd en geholpen een baan te vinden. Met GNd is afgesproken dat zij met de werkzame elementen van de pilot in de PI Alphen a/d Rijn een nieuwe aanpak ontwikkelen, genaamd MAATWERK. Deze bestaat uit twee pijlers: 1) toeleiding naar werk en 2) arbeidsbemiddeling. MAATWERK werd ontwikkeld in 2022 en uitgevoerd in 2023 en (een gedeelte van) 2024. De beproefde aanpak en ervaringen worden in 2024 beschreven zodat die beschikbaar kunnen worden gesteld aan andere vrijwilligersorganisaties en PI's. Zo kunnen meer gedetineerde personen door vrijwilligers geholpen worden op het gebied van arbeidstoeleiding en -bemiddeling. Het doel van het onderzoek is om inzicht te geven in de meerwaarde die MAATWERK biedt bij toeleiding tot arbeid van gedetineerde personen.

Evaluatieonderzoek re-integratieofficier (RIO) (extern)

Dit onderzoek evalueert de interventie re-integratie officier (RIO). RIO richt zich op daders van vermogens- en geweldsplegers met als doel te voorkomen dat zij in herhaling vallen. Het is een coachgerichte aanpak in de begeleiding van jongvolwassenen (18-27 jaar) die uit detentie komen. De behoefte van de jongvolwassene op vijf leefgebieden – wonen, regelzaken, zorg, financiën en schulden, werk en inkomen – wordt in kaart gebracht om een stabiele basis te creëren in ieder van de leefgebieden. Deze evaluatie moet uitwijzen of de RIO daadwerkelijk bijdraagt aan het terugdringen van herhaald daderschap en of de RIO ook kan worden ingezet bij 18-minners.

Kenmerken doelgroep langverblijf TBS (extern)

10-15% van de mensen binnen de tbs verblijft binnen een voorziening voor langverblijf (LFPZ en longcare). Voor deze tbs-gestelden is het perspectief op verlaten van de tbs tijdelijk of langdurig uit beeld geraakt, omdat het recidiverisico niet voldoende is afgenomen. Daardoor is een verantwoorde terugkeer in de samenleving niet mogelijk. Grote gemene deler van deze populatie

is dat het een zeer complexe doelgroep betreft, met multi-problematiek in combinatie met slechte behandelbaarheid en vaak geringe motivatie tot (gedrags)verandering. De uitstroom vanuit deze voorzieningen is laag, tegelijkertijd is de instroom al een paar jaar aan de hoge kant. Daarbij geldt dat er geen helder beleidskader voor de longcare is. Een gevolg van het feit dat de longcare een interne differentiatie is, is dat niet met een zekere frequentie getoetst wordt of de patiënt nog op de juiste plek zit. Dit onderzoek bekijkt onder andere wat de kenmerken zijn van de doelgroep die verblijft in langverblijf van tbs en hoe de instroom, uitstroom en behandeling binnen longcare verloopt.

Internationaal vergelijkend onderzoek naar de sociale en maatschappelijke gevolgen van lange gevangenisstraffen voor veroordeelden (intern)

De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen bij de behandeling van het wetsvoorstel 'Verhoging wettelijk strafmaximum doodslag (van 15 naar 25 jaar)'. In deze motie wordt om een internationaal vergelijkend onderzoek verzocht, om zo te onderzoeken welke sociale en maatschappelijke gevolgen lange gevangenisstraffen hebben voor de veroordeelde. De uitkomsten van dit onderzoek zijn relevant voor de beleidsontwikkeling ten aanzien van lange gevangenisstraffen. Dat komt omdat de rechter levensdelicten gemiddeld zwaarder is gaan bestraffen, er vaker levenslang wordt opgelegd en bovengenoemd wetsvoorstel naar verwachting leidt tot langere straffen. De verwachting is ook dat dit een bijdrage levert aan beleidsontwikkeling voor de Cariben, waar momenteel de vraag speelt hoe om te gaan met langgestraften.

Promotionele kansspelen (extern)

Volgens de Wet op de kansspelen mag je alleen (online) kansspelen organiseren als je daarvoor een vergunning hebt. Voor het organiseren van promotionele kansspelen geldt dat echter niet. Om daarvoor toestemming te krijgen, moet je voldoen aan de voorwaarden uit de gedragscode van de Kansspelautoriteit. Nu ongerichte reclame voor online kansspelen waarschijnlijk verboden gaat worden, is de verwachting dat er nog meer gebruik zal worden gemaakt van promotionele kansspelen met een beroep op de gedragscode. Het voornemen is om dit gebruik te verbieden c.q. te beperken door een herziening van de gedragscode. Hiervoor is meer informatie nodig over de aard en omvang en het bereik van de huidige promotionele kansspelen.

Onderzoek naar de markt voor incidentele loterijen (extern)

In toenemende mate vragen goede doelen, bijvoorbeeld een sportclub of lokale stichting, een incidentele artikel 3 vergunning aan. Zo'n vergunning hebben zij nodig om de organisatie van een loterij in zijn geheel uit te besteden aan een derde partij. Zo'n partij wordt ook wel een white label platform genoemd. Dit platform verleent als full service provider loterijdiensten aan verschillende goede doelen. De Kansspelautoriteit (ksa) heeft met deze platforms geen toezichtrelatie, omdat de goede doelen zelf afzonderlijk een incidentele artikel 3 vergunning aanvragen. En volgens het huidige beleid komen zij in aanmerking voor een vergunning zonder aan veel voorwaarden te hoeven voldoen. Door dit lichte regime is geen toezicht op de platforms en blijven zij dus onder de radar van het toezicht. Dit onderzoek moet (onder andere) een doorlichting geven op incidentele loterijen algeheel en de huidige risico's binnen de incidentele loterijenmarkt.

Vooronderzoek evaluatie Wet Koa (extern)

Op 1 april 2021 is de Wet Kansspelen op afstand (Koa) in werking getreden. In deze wet is opgenomen dat binnen 3 jaar na de inwerkingtreding een evaluatie moet plaatsvinden. De Wet Koa dient uiteindelijk geëvalueerd te worden op doeltreffendheid en de effecten van de wet in de praktijk, indachtig de drie beleidsdoelen van kansspelbeleid: consumentenbescherming, voorkomen van kansspelverslaving en tegengaan van criminaliteit en illegaliteit. Ter voorbereiding op de definitieve evaluatie wordt gevraagd om een vooronderzoek waarin inzicht wordt gegeven in alle aspecten van het beleid die op basis van de wet, toelichting, toezeggingen en moties onder de evaluatie moeten vallen. Daarnaast moet het vooronderzoek ingaan op de methode waarmee de wetsevaluatie uitgevoerd kan worden.

Haalbaarheidsonderzoek gebruik LIJ-data voor Monitor Jeugdcriminaliteit (MJC) (intern)

Het landelijk instrumentarium jeugd (LIJ) is een samenhangend pakket van instrumenten gericht op jongeren die met de politie in aanraking komen. Het is bedoeld om vast te stellen welke factoren een risico vormen en welke factoren juist kunnen voorkomen dat jongeren met de politie in aanraking komen. En om te bekijken wat de behoeften van deze jongeren zijn. Het LIJ wordt al sinds 2013 landelijk door meerdere organisaties in de keten toegepast of gebruikt, waaronder Halt en de Raad voor de Kinderbescherming. Met de gegevens uit het LIJ beoogt men jongeren een passende afdoening en/of interventie te kunnen geven. De gegevens uit het LIJ zouden het Ministerie van Justitie en Veiligheid in potentie ook inzicht kunnen verschaffen over veranderingen die zich over de tijd voordoen in de risico- en beschermende factoren in de populatie. Dit vraagt echter wel dat de gegevens uit het LIJ over de tijd op een valide en betrouwbare (d.w.z. consistente) manier zijn gemeten. Dat is vooralsnog niet bekend. Daarom is een *haalbaarheidsstudie* nodig naar de wijze waarop de de LIJ-data te gebruiken zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar ontwikkelingen onder jeugdige justitiabelen over de tijd.

Evaluatie kleinschalige detentievoorziening Middelburg (extern)

De Kleinschalige Voorziening Middelburg (KVM) is een voorziening voor zelfmelders met een straf(restant) van maximaal één jaar, waarbij vergelding gecombineerd wordt met het behoud van beschermende factoren. De zelfmelders zijn personen die voorafgaand aan de detentie gewerkt hebben aan een delictvrij en geïntegreerd leven. De KVM wil bij deze zelfmelders de aanwezige protectieve factoren – zoals werk/opleiding, huisvesting, inkomen, zorg – zoveel mogelijk intact houden. En het ontstaan van criminogene factoren als gevolg van detentie voorkomen. Deze personen kunnen daarom tijdens hun detentie hun werk of andere zinvolle dagbesteding voort zetten. Wat de gevolgen van de detentie minder destructief maken en zij verankerd blijven in de samenleving. De hoop is dat op deze manier recidive en maatschappelijke kosten voor een nazorgtraject en/of een uitkering wordt voorkomen. Het doel van dit onderzoek is inzicht te bieden in de werking van de KVM en ervaringen van betrokkenen.

Onderzoek naar het oneigenlijk gebruik van procedures in relatie tot het Besluit proceskosten bestuursrecht (extern)

Het deelprogramma burgergerichte overheid (onderdeel van het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand) richt zich op het vergroten van het vertrouwen tussen burger en overheid door onnodige procedures binnen het bestuursrecht te voorkomen. Het oneigenlijk gebruik van procedures is een oorzaak voor het ontstaan van onnodige procedures. Het is daarom belangrijk om oneigenlijk gebruik door professioneel gemachtigden in kaart te brengen en te voorkomen. Met dit onderzoek moet een algemeen toetsingskader worden ontwikkeld, dat aan de hand van een omschrijving en criteria duidelijk maakt in welke situaties sprake is van oneigenlijk gebruik van het Besluit proceskosten bestuursrecht (los van specifieke sectorwet-gerelateerde omstandigheden). Ook moet inzicht worden verkregen in de wijze waarop sectorale wetgeving oneigenlijk gebruik in de hand kan werken. En welke aanpassingen in het Besluit proceskosten bestuursrecht oneigenlijk gebruik tegen kunnen gaan.

Evaluatie Actieplan Veiligheid LHBTI 2019-2022 (extern)

In 2019 werd het Actieplan Veiligheid LHBTI 2019-2022 opgesteld en naar de Tweede Kamer gestuurd (*Kamerstukken II 2018/19, 30 420 nr. 303*). Dit actieplan gaat in op de strafrechtelijke aanpak van discriminatie, het bevorderen van het gevoel van fysieke veiligheid en bevat voorbeelden van de inzet op lokaal niveau. Het Actieplan Veiligheid LHBTI loopt af en de wens bestaat om in 2023 met een vervolg te komen. Het is echter niet inzichtelijk in hoeverre het actieplan maatschappelijk effect heeft gehad en of deze vorm van inzet het meest passend en effectief is om de veiligheid van lhbtq+-personen te bevorderen. Mede daarom bestaat de behoefte om het Actieplan te evalueren.

Nulmeting evaluatie invoering wetsvoorstel seksuele misdrijven (extern)

In 2024 zal het wetsvoorstel seksuele misdrijven in werking treden. Dit wetsvoorstel wil een meer adequate en herkenbare strafrechtelijke overheidsreactie bieden op seksueel grensoverschrijdend gedrag. Hiermee zou de veiligheid van burgers, zowel offline als online, moeten worden vergroot. Gewoonlijk wordt, binnen vijf jaar na inwerkingtreding van nieuwe wetgeving verslag gedaan over de doeltreffendheid hiervan en de effecten in de praktijk. Daarvoor wordt te zijner tijd een ex post-effectevaluatie uitgevoerd. Met deze nulmeting wordt bepaald welke indicatoren nu moeten worden vastgelegd om de effecten van de wet te zijner tijd te kunnen evalueren. En wat de huidige situatie is ten aanzien van deze indicatoren.

Evaluatie Decentralisatie Uitkering Uitstapprogramma's voor Prostituees (DUUP) (extern)

Op 1 januari 2021 is gestart met de Decentralisatie Uitkering Uitstapprogramma's voor Prostituees (DUUP). De mogelijkheid voor sekswerkers om uit te stappen via de uitstapprogramma's maken onderdeel uit van de afspraken uit het coalitieakkoord. Afgesproken is dat in 2023 de (nieuwe) financiële regeling wordt geëvalueerd. Met daarbij specifieke aandacht voor de verdeelsystematiek over de 18 DUUP-centrumgemeenten en de vraag of de middelen afdoende zijn. Deze informatie is relevant, omdat vanaf 2023 de uitstapprogramma's naar aanleiding van het coalitieakkoord opnieuw extra gelden ontvangen.

Coffeeshops in Nederland 2022 (extern)

Het aantal coffeeshops en het gemeentelijke beleid inzake coffeeshops worden sinds 1999 gevolgd in een monitor. Van 1999 tot 2012 vond deze monitor jaarlijks plaats en sinds 2012 één keer per twee jaar. De laatste monitor is uitgebracht in 2021 en geeft een beeld over 2019, 2020 en de trends vanaf 1999. Er dient in 2023 een nieuwe monitor te komen over 2021 en 2022. De monitor geeft antwoord op vragen als hoeveel coffeeshops Nederland telt en welk vestigings- en handhavingsbeleid gemeenten voeren.

Procesevaluatie Experiment gesloten coffeeshopketen (extern)

In het regeerakkoord van 2017-2021 is het 'experiment gesloten coffeeshopketen' afgesproken. Dit experiment moet duidelijk maken of gereguleerde productie, distributie, en verkoop van cannabis mogelijk is. Ook wordt de kwaliteit van deze cannabis gecontroleerd. Uit het experiment zal blijken wat de effecten zijn op de criminaliteit, veiligheid en volksgezondheid. In het coalitieakkoord van 2021-2025 is het experiment ook opgenomen. In de Kamerbrief van 7 juli 2022 is gemeld dat de opgedane kennis en ervaringen uit de eerst vijf jaar van het experiment zo goed als mogelijk geborgd dienen te worden. Zo kunnen deze opbrengsten worden betrokken in besluitvorming in de toekomst. Verder is bepaald dat er onder andere praktische voorbereidingen dienen te worden getroffen om na afloop van de experimenten zoveel mogelijk direct te kunnen handelen in lijn met de uitkomst hiervan. Dit onderzoek zal hier een belangrijke bijdrage aan leveren.

Kwalijke praktijken door ongereguleerde belangenbehartigers in de letselschadebranche (extern)

Ongereguleerde belangenbehartigers zijn belangenbehartigers die niet zijn aangesloten bij het Nederlands Instituut van Schaderegelaars (NIS), Stichting Nederlands Instituut Van Register Experts (NIVRE) of het Nationaal Keurmerk Letselschade (NKL) en die ook geen advocaat zijn. Omdat zij niet zijn aangesloten, is er weinig zicht op de omvang van ongereguleerde belangenbehartigers en hun werkzaamheden. Dit is onwenselijk omdat letselschadeslachtoffers in een kwetsbare positie zitten en moeten kunnen vertrouwen op betrouwbare en professionele hulp. Dit onderzoek moet inzicht geven in het aantal ongereguleerde belangenbehartigers ten opzichte van het aantal gereguleerde belangenbehartigers en de kwalijke praktijken door ongereguleerde belangenbehartigers in kaart brengen.

Gendersensitieve formulering van wetgeving van het ministerie van Justitie en Veiligheid (extern)

Gendersensitief taalgebruik is de realisatie van gendergelijkheid in geschreven en gesproken taal. De modernisering van het Wetboek van Strafvordering, die onder meer gericht is op het toekomstbestendig maken van dat wetboek, heeft aanleiding gegeven om te onderzoeken hoe dit wetboek gendersensitief zou kunnen worden gemaakt. Vervolgens is geconcludeerd dat dit breder getrokken zou moeten worden, in die zin dat deze vraag zou moeten worden beantwoord ten aanzien van alle grote wetboeken die onder het ministerie van Justitie en Veiligheid vallen. Eveneens wordt inzichtelijk welke andere wet- en regelgeving gewijzigd dienen te worden, indien wordt overgegaan tot wijziging van (bepaalde) aanduidingen in voornoemde wetgeving.

Verkenning herijking wetgevingskwaliteitsbeleid (extern)

Het onderzoeksproject heeft als doel inzichtelijk te maken hoe de recente praktijk van het bewust afwijken van geldende wetgeving door bestuursorganen en het beoordelingskader van wetgevings-kwaliteitsbeleid (waaronder de kabinetsnota *Grenzen aan gedogen*) zich tot elkaar verhouden. Waar de analyse uitwijst dat de praktijk van de uitgangspunten van het kabinetsbeleid afwijkt, zou het onderzoek bouwstenen moeten opleveren voor het beantwoorden van de vraag naar de daaraan te verbinden consequenties.

Extremistische groepen in het *online*-domein: perspectieven voor het tegengaan van werving en rekrutering (extern)

In de [Nationale Contraterrorisme Strategie 2022-2026](#) wordt de dreiging van online werving en rekrutering door extremistische groeperingen benoemd als een van de prioriteiten voor de komende jaren. Het onderzoek dient op basis van de stand van de wetenschappelijke literatuur inzicht te geven in de problematiek en de handelingsperspectieven voor het ministerie van Justitie en Veiligheid, de overheid en de samenleving in dit verband.

De verstoring van *online* verspreidingskanalen van extremistische en terroristische content (extern)

Er is behoefte aan meer zicht op de filosofische, ethische en juridische basis van de eventuele verstoring van verspreidingskanalen van extremistische en terroristische *content*. Het gaat hier om het vraagstuk van conflicterende grondrechten: veiligheid versus vrijheid.

False compliance (extern)

Het veinzen van sociaal wenselijk gedrag en het collectief lerend vermogen in dat verband lijken momenteel volop te spelen. Dit geldt niet alleen voor veroordeelde terroristen. Ook in de forensische psychiatrie zal hiermee ervaring zijn opgedaan. Dit onderzoek dient inzicht te geven in de daar opgedane lessen en in hoeverre en hoe die wellicht breder toepasbaar zijn.

Signaleringsstructuur voor potentieel gewelddadige extremistische eenlingen (extern)

De evaluatie van het schietincident in Utrecht op 18 maart 2019 heeft uitgewezen dat het onderkennen, uitwisselen en opvolgen van signalen over radicalisering door en tussen ketenpartners verbetering behoeft. In de Kamerbrief van 26 mei 2021 (28 684, nr. 659) kondigde de minister reeds een aantal verbeteringen aan. Tevens wordt in de Nationale Contraterrorisme Strategie 2022-2026 aangekondigd dat de samenwerking tussen het veiligheidsdomein en zorg- en welzijnspartners in het kader van geradicaliseerde personen met psychosociale problematiek zal worden versterkt. Het huidige onderzoek heeft betrekking op het zorgdomein, waar het vroegtijdig opvangen, duiden, delen en eventueel opvolging geven aan signalen zou kunnen bijdragen aan het voorkomen van gewelddadig extremisme.

Deglobalisering (extern)

Globalisering wordt gekarakteriseerd door het steeds vrijer worden van het verkeer van mensen, goederen, diensten, kapitaal en informatie. Recente internationale ontwikkelingen op het politieke en economische vlak hebben een trendbreuk in dit proces veroorzaakt. We kunnen daarom spreken van een proces van deglobalisering: het onvrijer worden van het hierboven bedoelde verkeer. De consequenties hiervan voor de nationale veiligheid, in concreto: de zes nationale veiligheidsbelangen, zoals onderscheiden in de Nationale Veiligheid Strategie, staan centraal in dit onderzoek. Daarnaast gaat het om de gevolgen voor het streven naar strategische autonomie; het oogmerk om voor specifieke producten (mondmaskers, geneesmiddelen) niet afhankelijk te zijn van aanvoer uit het buitenland.

Evaluatie Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen (extern)

De Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen (Twbmt) is gericht op preventieve maatregelen om terroristische aanslagen te voorkomen en maakt het mogelijk om deze maatregelen te treffen: vrijheidsbeperkende maatregelen (zoals een gebiedsverbod of contactverbod), een uitreisverbod en het weigeren of intrekken van bijvoorbeeld een subsidie of vergunning. Het is de bedoeling dat de Twbmt bijdraagt aan de lokale persoonsgerichte aanpak die is gericht op vermindering van de jihadistische dreiging. Op 1 maart 2017 trad de Twbmt in werking en in februari 2022 werd deze verlengd voor een periode van vijf jaar. Beloofd is om uiterlijk 1 september 2024 een evaluatie van de wet naar de Tweede Kamer te sturen. Deze evaluatie moet inzichtelijk maken in hoeverre de maatregelen uit de Twbmt afdoende zijn (gebleken) voor het reduceren van de risico's van terrorisme.

Evaluatie Wet tegemoetkoming schade bij rampen (extern)

De Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts) en het Besluit tegemoetkoming schade bij rampen zijn instrumenten van de Rijksoverheid om in geval van een ramp gedupeerden, onder bepaalde voorwaarden, tegemoet te komen in de niet-verhaalbare, niet-vermijdbare en niet-redelijkerwijs verzekerbare materiële schade. De Wts dateert uit 1998 en is tot stand gekomen naar aanleiding van wateroverlast en aardbevingsschade in de jaren negentig, tegen de achtergrond van de toentertijd bestaande verzekeringsmogelijkheden. Inmiddels dienen zich andere klimaatrisico's aan en bestaan meer verzekeringsmogelijkheden. Het doel van het onderzoek is na te gaan wat de bevindingen zijn bij de toepassing van de wet en te inventariseren wat nodig is om de wet toekomstbestendig te maken.

Effectieve interventies bij het bevorderen van diversiteit en inclusie (extern)

De politie moet herkenbaar zijn om in de samenleving verankerd te zijn en legitimiteit te behouden voor haar optreden. Daarom zijn diversiteit (heterogeniteit van het personeelsbestand) en inclusie (de wijze waarop met deze verschillen wordt omgegaan) belangrijk. De politie staat voor de opgave om de diversiteit binnen de organisatie te vergroten en een inclusief werkklimaat te creëren. Op meerdere vlakken wordt hiervoor beleid ontwikkeld en worden nieuwe initiatieven ontplooid. Het is echter niet bekend in hoeverre sprake is van effectieve interventies. Dit onderzoek moet inzicht geven in welke recente en al eerder ontwikkelde maatregelen ter bevordering van diversiteit en inclusie er bestaan binnen de politie en hoe deze worden uitgevoerd.

Kenmerken van agressie en geweld tegen hulpverleners ('hot victims') (extern)

De Taskforce 'Onze hulpverleners veilig' heeft als doel bij te dragen aan het tegengaan van agressie en geweld tegen hulpverleners. Daarbij gaat in eerste instantie de aandacht uit naar geüniformeerde hulpverleners: politie, brandweer en boa's. Voor 2022-2023 heeft de taskforce het thema 'Veilig werkgeverschap' geprioriteerd. Uit onderzoek is bekend dat een klein percentage van de werknemers (10%) meer dan 70% van de geweldsincidenten (fysiek geweld, bedreiging en discriminatie) heeft ervaren. Dit zijn de zogenoemde 'hot victims'. Het doel van het onderzoek is om inzicht te verkrijgen in de factoren (bijvoorbeeld persoonskenmerken en werkomstandigheden) die bijdragen aan herhaald slachtofferschap van agressie en geweld onder 'hot victims'. Om zo gerichte maatregelen te kunnen treffen die bijdragen aan de daling van agressie en geweld tegen hulpverleners en ondersteunend zijn aan goed werkgeverschap.

Evaluatie Wet biometrie in de vreemdelingenketen (Wbvk) 2024 (extern)

De Wet biometrie in de vreemdelingenketen (Wbvk) is op 1 maart 2014 in werking getreden en kreeg een geldigheidsduur van zeven jaar. De Wbvk zou worden geëvalueerd voordat besloten zou worden tot verlenging van de wet. Uit de evaluatie in 2019 bleek dat de doelmatigheid van de Wbvk niet kon worden vastgesteld. Vóór inwerkingtreding was er geen nulmeting gedaan. De wet is verlengd tot 1 maart 2026, nadat het kabinet aan het parlement heeft toegezegd dat er drie jaar na verlenging een nieuwe evaluatie van de wet zou komen. Deze evaluatie moet 'in ieder geval wel uitsluitend kunnen geven over de effectiviteit, het nut en de noodzaak van de nationale bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken' (*Kamerstukken II 2020/21, 35 604, nr. 3, par. 2.2*).

Nulmeting ter voorbereiding van de Evaluatie werking Wet vaststellingsprocedure staatloosheid (extern)

Met de Wet vaststellingsprocedure staatloosheid komt er een nieuwe vaststellingsprocedure waardoor meer personen hun staatloosheid kunnen aantonen. Deze wet is voorzien in juli 2023 en de evaluatie ervan staat gepland in 2028 (vijf jaar na inwerkingtreding). Het is belangrijk nu al na te denken over wat er nodig is om straks goed te kunnen evalueren. Deze nulmeting geeft antwoord op vragen als hoe het gesteld is met de bekendheid van de wet bij burgers en gemeenten, wat de omvang van het aantal verzoeken per jaar is en wat veelgehoorde complicaties zijn.

Zicht op zelfstandige terugkeer: een onderzoek naar succesfactoren (extern)

Uit onder andere de vorige beleidsdoorlichting (2019) is gebleken dat er onvoldoende zicht is op wat migranten beweegt Nederland te verlaten. Ervaringen van migranten zijn een waardevolle bron van informatie over de werking van beleid. Daarom is er behoefte aan onderzoek naar wat hen doet besluiten te vertrekken en hoe zij de ondersteuning van onder andere DT&V ervaren.

EU-lidstaat keuze door kennismigranten, studenten, potentiële kennismigranten (zoekjaarders), zelfstandigen en start-ups (extern)

In het coalitieakkoord Rutte IV wordt het belang van kennismigratie onderstreept. Aan de hand van het onderzoek en de inzichten dat het onderzoek brengt, kan het kennismigratiebeleid gericht worden verbeterd. Daarnaast bracht een recente studie van de IND diverse factoren in beeld die mogelijk samenhangen met de kans dat iemand in Nederland gebleven is of juist weer uit Nederland gemigreerd is. De precieze werking van de verbanden is echter niet altijd duidelijk. Dit onderzoek moet inzicht geven in vragen als waarom (potentiële) kennismigranten, zelfstandigen en start-ups Nederland wel of juist niet hebben gekozen om zich te vestigen.

Verblijf- en vertrekintenties van vluchtelingen uit voormalig Joegoslavië (extern)

Op dit moment heeft Europa opnieuw te maken met een oorlog die leidt tot een grote vluchtelingenstroom. Twintig jaar daarvoor vond in het voormalig Joegoslavië eveneens een (burger-) oorlog, en diverse gewelddadige conflicten plaats, die leidden tot een grote vluchtelingenstroom. Een deel van deze vluchtelingen is in Nederland gebleven, een deel is teruggekeerd. Welke overwegingen hebben daarbij meegespeeld en welke inzichten biedt dat met betrekking tot Oekraïense ontheemden?